

Nöroleptik ilaçlar

Prof. Dr. Öner Süzer
www.onersuzer.com

1

Nöroleptik ilaçlar (antipsikotikler)

• Klasik (tipik) nöroleptikler	<ol style="list-style-type: none">1. Flufenazin (Moditen)2. Flupentiksol (Fluanxol)3. Haloperidol (Norodol)4. Klopentiksol (Clopixol)5. Klorpromazin (Largactil)6. Mesoridazin (Lidanil)7. Tiyoridazin (Melleril)8. Trifluoperazin (Stilizan)
• Yeni (atipik) nöroleptikler	<ol style="list-style-type: none">1. Amisulpirid (Solian)2. Klozapin (Leponex)3. Ketiapin (Seroquel)4. Olanzapin (Zyprexa)5. Pimozit (Nörofren)6. Risperidon (Risperdal)7. Sulpirid (Sülpir)

Nöroleptiklerin etkileri

Klasik nöroleptikler D₂-reseptörleri bloke ederler.

Atipik nöroleptikler etkilerini dopamin reseptörleri dışında serotonin reseptörlerini de bloke ederek oluştururlar.

Santral sinir sistemi depresanı barbitüratlarla karşılaştırdıklarında hastaların entelektüel fonksiyonlarını deprese etmezler ve motor koordinasyonu bozucu etkileri daha azdır; öfori meydana getirmezler.

Konvülsiyon oluşturabilirler.

Nöroleptiklerin klinik kullanımları

Nöroleptikler, şizofreni, mani, ajitasyon (eksitasyon), önlenemeyen hıçkırık tedavisinde ve Huntington hastalığında istemsiz hareketlerin baskılanması için kullanılırlar.

Klasik nöroleptikler şizofreninin pozitif semptomlarının (deliryum, halüsinasyon, düşünce bozukluğu) giderilmesinde daha etkilidirler.

Atipik nöroleptikler ise şizofreninin, klasik nöroleptiklere cevap vermeyen negatif semptomlarının (hislerin küntleşmesi, sosyal geri çekilme, insan ilişkilerinin bozulması) giderilmesinde etkilidirler.

Klorpromazin inatçı hıçkırık tedavisinde kullanılmaktadır.

Prometazin, iyi bir antipsikotik ilaç değildir, ancak antihistaminik etkisi nedeniyle persistan kaşıntı tedavisinde kullanılabilir.

3

Antipsikotik ilaçların yan etkileri ve nedenleri

	Bulgu	Mekanizma
Otonom sinir sistemi	Akomodasyon kaybı, ağız kuruluğu, idrar yapma güclüğü, konstipasyon	Muskarinik reseptör blokajı
	Ortostatik hipotansiyon, ereksiyon ve ejakülasyon disfonksiyonu	α adrenerjik reseptör blokajı
Santral sinir sistemi	Parkinson sendromu, akatizi, distoniler	Dopamin reseptör blokajı
	Tardif diskinezi	Dopamin reseptörlerinin hipersensitivitesi
	Toksik-konfüzyonel durum	Muskarinik blokaj
Endokrin sistem	Amenore, galaktore, infertilite, impotans	Dopamin reseptör blokajı sonucu hiperprolaktinemi oluşumu

4

Antipsikotik ilaçlar: etki gücü toksisite ilişkisi.

	İlaç örneği	Klinik etki gücü	Ekstrapiramidal toksisite	Sedatif etki	Hipotansif etki
Klasik nöroleptikler	Klorpromazin	Düşük	Orta	Yüksek	Yüksek
	Flufenazin	Yüksek	Yüksek	Düşük	Çok düşük
	Tiyotiksen	Yüksek	Orta	Orta	Orta
	Haloperidol	Yüksek	Çok yüksek	Düşük	Çok düşük
Atipik nöroleptikler	Klozapin	Orta	Çok düşük	Düşük	Orta-yüksek
	Olanzapin	Yüksek	Çok düşük	Orta	Çok düşük
	Risperidon	Yüksek	Düşük	Düşük	Düşük
	Sertindol	Yüksek	Çok düşük	Çok düşük	Çok düşük
	Kuetiapin	Düşük	Çok düşük	Orta	Düşük-orta
	Ziprasidon	Orta	Çok düşük	Düşük	Çok düşük

5

Teşekkürler

6